

ПРОБЛЕМИ ОКОЛО МАТЕРИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ НА ЧЕТАТА НА ПАНАЙОТ ХИТОВ ПРЕЗ 1867 г.

Антоанета Кирилова

Изворите за подготовката на четническата акция от 1867 г. отразяват неизменно един общ момент: страховете и притесненията на Г. С. Раковски и неговите съмишленици поради недостига на средства за въоръжаване на четите. Основателни ли са били те, може да се съди след обстоен анализ на издирените източници около сформирването, въоръжаването и екипирането на четническите отряди през 1867 г. Преди това обаче е наложително да се направят няколко предварителни уточнения. При възникналите благоприятни за революционна борба условия на Балканите през 1866 - 1867 г. Раковски вижда настъпващото "благовремие" за успеха и на българското освободително движение. Според неговите планове през 1867 г. ще се подготвят и въоръжат 1 000 бойци, които ще поемат като отделни военни отряди към Родината от различни пунктове и по различно време. Те ще се срещнат в Стара планина, където ще образуват ядрото на въстаническата армия, за да воюват срещу вековния си подтисник.

Четата на П. Хитов е само една от многото замислени и подготвени чети през тази година. Доколкото организирането на всички минава под знака на една мащабна четническа кампания, подчинена на общи закони и правила, разглеждането на една от тях откъснато от другите е до голяма степен механично и доста условно. С особена сила важи това за разграниченото разглеждане на двете основни чети през с. г. - тази на П. Хитов и другата под войводството на Ф. Тотю, - които представляват "средоточието" на народната войска за тази година според "Закона", приет от Хитовата чета в Сливенския балкан под връх Българка на 28 май 1867 г.

В подготовката на двете чети има редица общи моменти, което затруднява строгото разграничаване на данните за едната и другата чета. Като илюстрация тук може да се посочи добре известният факт, че свой дял в подготовката и на двете чети имат "старите" от Добродетелната дружина, следвайки с тази подкрепа свои планове и намерения през тази година. Анализът на данните за двете чети сочи обаче и доста различия и специфични особености. Например и двете преминават на българска земя по различно време като два обособени военни отряда с отделно военно ръководство. При подготовката и преминаването на Филип Тотювата чета активно помага т. нар. "свищовско съзаклятие", което в организационно отношение всъщност е местен комитет на ТЦБК в Букурещ. Войводата Ф. Тотю пък в своите спомени има претенциите да е подготвял и екипирал своята чета до голяма степен самостоятелно, независимо от подготовката на Хитовата чета. Това не отговаря на истината, но може да се приеме твърдението му, че е разполагал със собствени средства, набавени от предишното негово хайдутуване, при което е могъл да поеме голяма част от разносните за своите четници.